

Na promotivnom krstarenju „Ćirinim katamaranom“, povodom predstojećeg Međunarodnog festivala vina „Interfest“, organizator Nataša Budisavljević i grupa predstavnika medija imali su priliku da prisustvuje neprevaziđenom doživljaju zalazećeg sunca ispraćenom sa Dunava. I kao što uvek biva, nekim čudom koje se ponekada naziva i slučajnošću, u odbranoj grupi osim novinara, fotografa, našao se i gospodin Miroslav Krstonošić, vrsni poznavalac grada i njegovih prilika, čovek čiju srž života i danas predstavlja borba za vlastiti identitet kojom pokušava da izbori bitku za identit svoga grada, za ono unikatno, istorijski vredno, a sakriveno, postojeće, a nepotvrđeno.

Miroslav Krstonošić, po vokaciji Novosađanin, po profesiji arhitekta, svestrani sportista, hroničar ljudi i vremena, poznavalac fruškogorskih vina i kulturne baštine, čovek u kojem je sadržan čitav niz različitih ljudi pomiren u jednoj osobi.

Njegovu nadahnutu priču o jedinstvenoj Petrovaradinskoj tvrđavi koju je krajem XVII veka projektovao francuski arhitekta vojnih utvrđenja, markiz Sebastijan Voban, koja krije mnoštvo nepublikovanih, a dokumentovanih činjenica, izazvala je veliko interesovanje prisutnih.

-Od svih gradova na Dunavu, pričao je gospodin Krstonošić, ja sam samostalno plovio od Auzburga do ušća, nekoliko puta, i shvario morfološki, arhitektonski, i kako god hoćete, da ni jedan grad na Dunavu nema tu privilegiju da, kao amfiteatar leži na ogranaku vulkanske stene, Fruške gore i ravnice na kojoj je izrastao Novi Sad. Novi Sad vam je, ustvari, grad amfiteatar i morate ga posmatrati tako da je Dunav mizanscena, a glavna scena je Fruška gora.

-Gore, na Petrovaradinskoj tvrđavi, pored civilnog groblja malazi se najveće vojno groblje na prestorima Ex Jugoslavije, na kojem su grobovi 128 generala, 4 admirala, i preko 200 pukovnika raznih narodnosti, nacionalnosti i armija. Sa revitalizacijom ratnog groblja mi bi smo dobili još jedan turistički punkt, koji bi se mogao povezati i sa dobrim vinom, i sa još mnogo toga, a Novi Sad bi bio još interesantnije mesto.

-Sa produženjem Bulevara cara Lazara, Most Franca Jozefa tek treba da dobije na važnosti u sledećoj etapi, prodorom drugog tunela uz postojeći kroz tvrđavu, da se spoje Matica srpska i Sremski Karlovci, dva kulturna dragulja, saobraćajnom i komunalnom mrežom. Vrlo važna stvar će biti kada se Novom Sadu ponovo vrati trolejbus ili tramvaj. S tim povezivanjem, desni krak bi odlazio u Sremsku Kamenicu, Rakovac i Beočin i spajao sa uspinjačom, koja stoji već 30 godina sa sedamnest živih manastira na Fruškoj gori. S tim potencijalom i znanjem što nam je Bog dao da koristimo, a ne koristimo, mislim da bi mogli sa ovim dobrim vinom, naravno i sa našim lokalnim autohtonim, da stvorimo još veću i bogatiju ponudu. Novom Sadu nedostaje i pravi, funkcionalni pristan, pa da turiste autobusi voze do fruškogorskih manastira itd. Nisam lokalni patriota, ali fruškogorsko blago koje Novi Sad ima na raspolaganju je nešto što retko koji grad na Dunavu ima.

-Slučajno razgovarate sa dobitnikom nagrade za Most Franca Jozefa. Ja verovatno, sudeći po svim okolnostima, neću doživeti da mi se ideja ostvari i da se na postojećim stubovima, koji su ispitani, postavi dvojni prolaz za motorna vozila, pešački prelaz pokriven sa tramvajem ili trolejbusom u sredini. Eh, kada bi i to doživeo, mirne duše bi mogao otići na onaj svet.

Naš sagovornik dodaje da se o Petrovaradinskoj tvrđavi ne zna masa stvari.

-Ja sam tamo imao atelje preko 20 godina i proučio sam tvrđavu „do patosa“. Tvrđava je prošarana podzemnim hodnicima koji su skroz neeksploatisani. Postoji podzemna veza od Trga žrtava racije do bunara u tvrđavi o kojoj se malo zna. Imamo mogućnost da sa malo revitalizacije sa novom tehnologijom ostvarimo podzemnu vezu kojom bi obišli ceo grad, i tako dobili jednu veliku turističku atrakciju. Tvrđava je bila naslonjena na dolazeće autohtone vinograde koje su još Rimljani posadili. Tu smo prvi put dobili rimsko grožđe, i koje još autohtone četiri sorte imamo u Sremu i možemo da proizvodimo kao i Portugalci sa malo volje i malo entuzijazma.

-Finis *coronat opus* (kraj delo krase). Malo je poznato da je Štrausov lepi plavi Dunav komponovan u Novom Sadu. Gde, kako i zašto? U Listu „Jabuka“, koji se nalazi u Matici srpskoj, imate naslov napisan na ćirilici, a tekst na pisanoj gotici, koji svedoči da je Johan Štraus kompoziciju „An der schoenen blauen Donau“ komponovao u dvorcu grofa Rudolfa Koteka u Futogu (danas zgrada Srednje poljoprivredne škole). Ono, čime se cela srednja Evropa ponosi, napisano je zapravo kod nas – obavestio je Miroslav Krstonošić.

Obećavamo da je ovo samo uvertira u nastavak priča, dokumentovanih i potvrđenih o našem gradu iz bogate zbirke životnog iskustva gospodina Miroslava Krstonošića, i ujedno, samo mali

osvrt na jedno divno putovanje u društvu velikana Dunavom kod Novog Sada u suton jednog dana.